

AS A WAY OUT OF THE SPIRAL OF CAPITALISM, THE PRINCIPLES OF LENDING OF FAIR ECONOMIC ORDER

**KAPİTALİZM'İN SARMALINDAN BİR ÇIKIŞ YOLU OLARAK ADİL
EKONOMİK DÜZEN'İN KREDİLEŞME İLKELERİ**

**Ahmet HAMDEMİRÇİ¹
Şakir GÖRMÜŞ²**

Abstract

It is not possible to bring peace and happiness to humanity since capitalism, which continues to function as a judge economic order nowadays, is used as an exploitation tool. With the idea that capitalism should be superior to capitalism, it is preparing the environment for the exploitation of the backward countries and condemns the people of this country to hunger. The economy is also used by developed countries as a means of exploitation and this country is sending people to selfish ways and to the ways that are forbidden to be more wealthy. This economic practice applied in the opposite direction of the Creator's orders in the Qur'an has led to the worldwide crisis. However, unemployment increased, injustice appeared, and crime rates increased. This brought about the discussion of the dominant economic view, and it became clear that a new economic understanding was strongly needed. In order to correct these irregularities, Erbakan created an Islamic-oriented economic order that is suitable for today's conditions under the name of "Fair Economic Order". Within this economic order, we have created and systematized seven interest-free credit policies in line with today's conditions. By developing these principles, efforts to create a credit system far from interest in the Fair Economic Order will continue, without introducing material and moral burden on borrowers.

Keywords: Erbakan, Fair Economic Order, Capitalism, Islamic Economy, Credits

Özet

Günümüzde hâkim iktisadi düzen olarak işlevini devam ettiren Kapitalizm, bir sömürü aracı olarak kullanıldığından insanlığa huzur ve saadet getirmesi mümkün görülmemektedir. Kapitalizm güçlünün üstün olması gerektiği fikrinden hareketle geri kalmış ülkelerin sömürülmesine ortam hazırlamakta ve bu ülke insanlarını açlığa mahkûm etmektedir. Ekonomisi gelişmiş ülkeler tarafından da sömürü aracı olarak kullanılmakta ve bu ülke insanlarını bencilleştirmekte ve daha çok servet sahibi olmak adına haram olan yollara sevk etmektedir. Yaratılan'ın Kur'an-ı Kerimdeki emirlerinin tersi istikamette uygulanan bu iktisadi uygulama dünya çapında krizlerin yaşanmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte işsizliğin artması, adaletsizliklerin ortaya çıkması, suç oranlarının artması gibi olumsuzluklar baş göstermiştir. Bu durum hâkimiyetini devam ettiren iktisadi görüşün tartışılmasını beraberinde getirmiş ve yeni bir ekonomik anlayışa şiddetle ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Erbakan bu düzensizlikleri düzeltmek için "Adil Ekonomik Düzen" adı altında günümüz şartlarına uygun, İslam referanslı bir iktisadi düzen oluşturmuştur. Bu iktisadi düzen içerisinde günümüz şartlarına uygun, yedi tane olmak üzere faizsiz kredi ilkesi oluşturmuş ve sistemleştirmiştir. Bu ilkeler geliştirilerek kredi kullananlara maddi manevi yük getirmeden Adil Ekonomik Düzen içerisinde faizden uzak bir kredi sistemi oluşturma çabaları devam edecektir.

Anahtar Kelimeler: Erbakan, Adil Ekonomik Düzen, Kapitalizm, İslam Ekonomisi, Kredi

¹ Yüksek Lisans Sakarya Üniversitesi İslam Ekonomisi ve finansı ahmethamdemic@gmail.com

² Doç. Dr. Sakarya Üniversitesi sgormus@sakarya.edu.tr

Giriş

Erbakan dünyadaki mevcut düzenleri ve iktisadi sistemleri eleştirmekte, dünya hâkimiyetini devamlı ellerinde tutmak isteyen emperyalizm ve Siyonizm bütün insanlığı ve özellikle Müslümanları sömürdüğünü ifade etmektedir. O'na göre bu sömürü düzeni, Siyonizm'in bir inanç sistemi ve ideolojik güç olarak, Yahudilerin Allah'ın asıl kulları olarak yaratıldıklarına ve üstün ırk olarak diğer insanların kendilerine köle olarak yaratıldığı, bu yüzden diğer insanları istedikleri gibi sömürebileceklerine inanmalarından kaynaklanmaktadır. Erbakan'a göre, Siyonizm Büyük İsrail Devleti kurulursa ancak Mesih'in yani İsa (AS)'ın yeryüzüne ineceği ve dünya hâkimiyetini kuracağı inancını kabul ettirerek, faizci kapitalist düzen vasıtasıyla bütün insanlığı sömürmekte, emperyalist devletler aracılığı ile yeryüzünde siyasi hâkimiyetlerini sürdürmektedirler. Bu sömürüyü borç verme mekanizması ve kontrolleri altına aldıkları ulaşım sistemi, iletişim sistemi, silah sanayi, temel stratejik sanayileri, ticaret, banka, para, kredi, transfer sistemleri, ajanslar, haberleşme araçları, basın yayın kuruluşları vasıtasıyla gerçekleştirmektedirler.

Özellikle Müslüman ülkelerin her türlü tabii zenginliklerini ve petrol yataklarını Siyonistlerin kendi kontrolleri altında tuttuklarını ifade eden Erbakan, petrol piyasasını belirleyerek Müslüman ülkelerin ne kadar petrol üreteceklerine, hangi fiyattan satacaklarına ve elde ettikleri gelirlerin Siyonist bankalarda tutulmasına kadar ayarladıklarını ifade etmektedir. Ayrıca Erbakan, bankalarda ki bu paraların bir kısmını, diğer Müslüman ülkelere faizli kredi olarak verdiklerini ve bu şekilde Müslüman ülkelerin arasına girerek, bu ülkelere ve insanlarına büyük faiz yükü çıkarttıklarını, bu sömürü düzenini her alanda yürüttüklerini ifade etmektedir.

Erbakan'a göre çağımızda kredi, iktisadi faaliyetlerin yönünü ve yoğunluğunu belirleyen önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Bankalar özellikle kredi işlemleriyle ülke ve dünya ekonomisine yön vermektedirler. Yüksek üretim seviyesinin sağlanması ve sürdürülebilmesi, iktisadi faaliyetlerin kredi ihtiyaçlarını iyi bir şekilde karşılayacak kredi mekanizmasının varlığına bağlıdır. Genel iktisadi ve malî politikaların ana araçlarından biri olan para politikasının etkin bir şekilde uygulanması, yine sıkıca birbirine bağlanmış kredi müesseseleri topluluğu içinde yürütülebilir. Devletin kalkınmasını sağlayacak yatırımlar, ekonomik şartlar aynı kaldığı sürece, tasarrufların hacmine göre artış veya azalış gösterir. Tasarrufların kredi müesseselerince toparlanıp gerekli alanlara yönlendirilmesi hayati önem taşımaktadır. Fakat Kapitalizm, hak güçlünün olmalıdır mantığından hareket ederek sermayenin belirli ellerde toplanmasını sağlamakta ve mevcut faizli kredi kurumları vasıtasıyla tekelleşmeye ortam hazırlamaktadır. Sermayesi büyük olan şirketler daha da büyümekte ve hatta küçük şirketleri kendi bünyelerine katmaktadırlar.

Bu çalışmanın amacı Erbakan'ın bir sistem olarak ortaya koyduğu Adil Ekonomik Düzen³'in Faizsiz Kredi İlkeleri ile Kapitalizm faiz sarmalından insanlığı nasıl kurtarabileceğini ortaya koymaktadır.

2. Kapitalist Sistemin Toplumsal Zararları ve Sömürü Araçları

Faizci Kapitalist Düzen'de tek hedef paradır ve daha fazla para kazanmak için her yol meşru görülmektedir. Bu ekonomik model insanı toplumsallıktan soyutlayarak, kişisel çıkarlarını düşünen bencil insan haline getirmektedir. Hatta kendisinin küçük bir menfaati için binlerce insanın aç kalmasını ve yok olmasını görmezden gelmesine sebebiyet vermektedir (Altuğ, 2000: 22).

³ 3. Bölümde üzerinde durulacaktır

Kapitalizm de mülkiyet esası ve kar sisteminin olması insanları sınırsız bir şekilde eşyaya, mala ve mülke sahip olmaya yöneltmiştir. Bu da insanı çalışmaya sevk edip üretimi fazlaştırdığı doğrudur. Fakat bu üretimde fazla kazanma hırsını ve yüksek hayat standardını beraberinde getirmiştir. Neticede materyalist bir anlayışla zenginler daha zengin olmayı istemekte, fakirlerle ilgilenmek şöyle dursun onların ellerindeki az bir mala dahi göz dikerek merhamet duygularını tamamen yitirmektedirler (Erbakan, 2014a: 78-79).

Haksızlık temeli üzerine kurulmuş olan Kapitalizm, insanlığın sosyal yapısını bozarak fertleri huzursuzluklar içinde yaşamaya mahkûm etmiştir. Toplum yapısına bağlı olarak ülke ekonomileri de çöküntüye uğramaktadır. Büyük devletler ayakta kalabilmek için gelişmekte olan ve az gelişmiş olan devletleri sömürmektedirler. Bu da uygulanmakta olan kapitalist sistemin sıkışmasına ve dünya çapında krizlere neden olmaktadır (Çobanoğlu, 2013: 11).

Kapitalizm, 2008 yılında büyük bir kriz olan Mortgage krizini geçirmiş ve iflas etme noktasına gelmiştir. Bu sistem uygulamalarıyla dünya nüfusunun yaklaşık üçte birini sefaletle (açlık, hastalıklar, kötü beslenme) mahkûm etmiştir. 2009 verilerine göre 40.000'i çocuk olmak üzere her gün 150.000 insan ölüyor. Yaklaşık 800 milyon insan aç yatıyor, 500 milyon insan kronik olarak kötü beslenmeden dolayı hastalıklarla boğuşuyor. 1,5 milyar insan sağlıklı içme suyundan, 2,4 milyar insan sağlık kontrollerinden mahrum bir hayat sürüyor. Ancak diğer yandan aşırı tüketim nedeniyle 1,7 milyar insan obezite olduğundan kilo vermesi gerekiyor. Yine lüks yaşanan hayatlar nedeniyle israf en üst seviyelere kadar taşınmıştır. Bu örnekler ve daha sayabileceğimiz birçok örnek, içinde yaşadığımız dünyanın çarpıklığını göstermekte ve mevcut küresel sömürü sistemi olan kapitalizmin yakın bir zamanda iflas edeceğini göstermektedir (Erbakan, 2016b: 22-23).

Faizci Kapitalist sistem insanları şu beş sömürü aracı ile sömürmektedir (Erbakan, 2014b: I; 249)

- 1- Faiz
- 2- Haksız vergiler
- 3- Karşılıksız para basımı ve kaydi paralar
- 4- Kambiyo
- 5- Kredinin faizli ve adaletsiz dağıtılması ve bankacılık sistemi

1-Faiz: İslam'ın ilk yıllarında Peygamberimiz (SAV)'in sadakayı, zekâtı, karz-ı haseni ve kardeşlik ortaklığını yaygınlaştırmasıyla faizi ortadan kaldırılmıştır. Çünkü İslam'dan önce Arap Yarımadası'nda faiz son derece yaygın ve yoksul kişilerin faizsiz borç temin edebilmeleri mümkün değildi. Faizli borç alanlar, süresine göre belirli bir fazlalık da ödemek zorunda kalıyorlardı. Eğer süresinde ödeyemezlerse vade uzatılıyor fakat ödenecek faiz oranı da katlanıyordu. Bu durum fertleri ve ekonomiyi olumsuz yönde etkiliyor. Sermayenin belirli ellerde toplanmasına sebebiyet veriyordu (Tabakoğlu, 2003: 71). İslam'ın gelmesiyle maddi durumu iyi olan Müslümanlar sadaka ve zekâtla halkın içindeki yoksulları destekliyorlar, Karz-ı Hasen ile Müslümanlar birbirine faizsiz kredi sağlayarak faizsiz kredileşmenin temelleri atılıyordu. Medine Devletinin kurulmasıyla beraber cihat yoluyla fakir bölgelere servet akımı sağlanarak, Asya'nın büyük bir kesiminde yeni bir ekonomik yapı temellendirilmiştir. Ayrıca malını dini uğruna harcayarak ve de terk ederek Medine'ye gelen Muhacirlerle Ensar arasında kurulan Kardeşlik Ortaklığı da faizin ortadan kaldırılması noktasında köklü bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır (Karakoç, 2015: 54-55). Ensar'ın tarım bilgisiyle Muhacir'in ticaret bilgisi birleştirilerek

Yahudilerin faiz ve hilenin yaygın olduğu pazarına karşılık yeni bir pazar kurulmuştur (Açık, 2015, s. 686-704).

Faizi yasakladığını Kur'an-ı Kerimde Allahu Teala şöyle bildirmektedir: "Faiz (riba) yiyenler, ancak şeytan çarpmış olanın kalkışı gibi, çarpılmış olmaktan başka (bir tarzda) kalkmazlar. Bu, onların: "Alım-satım da ancak faiz gibidir" demelerinden dolayıdır. Oysa Allah, alış-verişi helal, faizi haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de (faize) bir son verirse, artık geçmişi kendisine, işi de Allah'a aittir. Kim (faize) geri dönerse, artık onlar ateşin halkıdır, orada sürekli kalacaklardır"⁴. Bu Ayetle faizin kesin olarak yasaklandığı ve İslam'da faizsiz bir ekonomik yapının olması gerektiği açıkça ortaya konmuştur.

Faizin haram kabul edilmesinin sebebi çalışmadan, emek sarf etmeden paradan para kazanma üzerine kurulu olmasındandır. Aslında faiz, duran bir paraya belirli bir zaman sonra fazlalık getirmez. Çünkü faiz nispetinde duran paranın kıymeti düşmekte ve aynı oranda fiyatlar artmaktadır. Bir mal satılırken faiz üstüne konularak masrafa yazılmakta ve dar geliriye ödettirilmektedir. Neticede zengin daha zengin fakir daha fakir olmakta ve faiz ekonomide istikrarsızlığı ortaya çıkarmaktadır (Erbakan, 1975: 153-154).

Ekonomisi güçlü emperyalist devletler kurdukları sömürü düzeni sebebiyle faiz ödememekte yalnızca almaktadırlar. Bu ülkelerde faiz oranları yok denecek kadar azdır. Ancak gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkelerde devlet bütçesinin önemli bir bölümü faiz ödemelerine gitmekte ve faiz ekonomiye yük oluşturmaktadır. Şirketler borçlandırılmakta, ülke vatandaşları da kredi kartları vasıtasıyla borçlandırılmaktadır. Faiz sömürü aracı nedeniyle kredi borçlarında ödenme gücünü çekilmektedir. Zamanla katlanan kredi borçları altında halk ezilmektedir (Erbakan, 2014b: I; 250).

"Her kim faiz alır, faizli borç verir, faizli alışverişle ilgili belgeler düzenler veya bu tür anlaşmalara şahit olarak katılırsa, Allah'ın gazabı onun üzerine olur"⁵. Bu emirlerin amacı, sadece faiz ve tefeciliğin belli biçimlerini yasaklamak değil, aynı zamanda tüm bozucu ve tahribat verici finansal formlara da kapıları kapatmaktır. Hedef faizin tüm biçimlerinden sonsuza kadar kurtulmak ve böylece, ekonomik ve sosyal düzensizliğe sebep olan kapitalist mantığı terk etmektir. Bu emirler aynı zamanda yeni bir sosyal-ekonomik düzen kurar. Bu düzen, bencillik yerine merhamet ve dayanışmayı, açgözlü olma yerine yüce gönüllü olmayı, faiz yerine zekâtı ve beytülmal-ı işaret eder (Mevdudi, 2014: 259).

2-Haksız Vergiler: Günümüzde faizci kapitalist düzeninin dayatıldığı az gelişmiş ve geri kalmış ülkelerde, üretim ekonomisine geçilemediğinden ülkenin gelişmesi engellenmekte, gelir dağılımındaki adaletsizlikler ve haksız vergilerle ülke vatandaşları sömürülmektedir. Bu sebeple çeşitli isimler altında konulmuş bulunan bütün vergiler, fonlar ve kesintiler tamamen haksızdır ve hepsinin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Erbakan'a göre Adil Ekonomik Düzen'de vergi, devletin üretime yaptığı katkı ve hizmetlerinin karşılığında alınması gerekmektedir (Erbakan, 1992: 45-46). Ülkemizde vergiler servet üzerinden hesaplanmayıp gelir üzerinden hesaplandığı için varlıklı olanlardan az, dar gelirlilerden çok vergi alınması durumunu ortaya çıkarmaktadır. Bu da haksız ve adaletsiz uygulamalara ortam hazırlamaktadır. Ayrıca devlet, faiz borçlarını ödemek için varlıklı olanlardan borç almakta ve bu borçların faizlerini de gelir üzerinden aldığı vergilerle ödemektedir. Neticede tam manasıyla vergi alamadığı varlıklı kişilere bir de faiz ödemesi yapmak suretiyle, dar gelirlinin sırtına bir yük daha bindirilmiş olmakta ve haksız vergiler kapitalizmin sömürü aracı olarak işlev görmektedir (Erbakan, 1992: 46).

⁴ Kur'an. Bakara Suresi, Ayet 275

⁵ Kur'an. Bakara Suresi, Ayet 275

3- Darphanelerde karşılıksız para basımı ve kaydi paralar: İnsanlar ne değerinde mal üretmiş ve karşılığında toplumun yararlanmasına sunmuşsa, karşılığında o mala eş değer tüketim hakkı olduğunu gösteren senedi yani parayı almış olmaları gerekmektedir. Adil Ekonomik Düzen'de karşılıksız olarak para basılıp piyasaya sürülmesi kesinlikle kabul edilmemiştir. Çünkü bu durum fiyatların artmasına ve üreticilerin hakkının yenmesine yol açmaktadır. Dünyada para ve türevleri, var olan mal ve hizmetlerin değerinin yaklaşık 10 katıdır. Yani piyasada olan mal ve hizmetin 10 katı para ve para işlevi yapan değerler bulunmaktadır. Bu da başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkelerin diğer ülkeleri sömürmesine yol açmaktadır (Erbakan 2014b: 250).

4- Kambiyo mikrobu yani bir hak ölçüsü olduğu halde paranın değerinin keyfi olarak değiştirilmesi: Düşük kur-yüksek faiz ile kambiyo sömürüsü tersten işletilmektedir. Ülkenin sıcak paraya açık olması ve para gelsin de nereden gelirse gelsin mantığı ile hareket edilmesi neticesinde ülkemize gelen dolarlar boz durulmakta, ele geçen TL'ler faize yatırılmaktadır. Faizden kazanılan haksız kazancın yanında döviz farkı (arbitraj) ile de bir haksız kazanç daha sağlanmış olmaktadır (Erbakan, 2016b: 22-23).

5- Kredi dağıtımındaki adaletsizlikler ve banka sistemi: Günümüz bankacılık sistemi, kredi tahsislerinde, tespit edilmiş kriterler yerine, daha çok kişisel ilişkiler ve siyasi nüfuz yoluyla kredi kullandırma gibi bir yöntem izlemektedir. Bu uygulama, bankacılık sektörünü elinde bulunduran kimselerin veya kuruluşların ve onların çevrelerinin toplumsal değer birikimlerinden büyük çapta istifade ederek büyük servetler elde etmelerine neden olmaktadır. Toplumsal huzursuzlukların, ekonomik dengesizliklerin temelinde kredi dağıtımındaki adaletsizliği bulmak mümkündür. Bu olumsuzlukları gidermek için, belirli kriterler çerçevesinde kredi sisteminin ve kredi müesseselerinin sistemli ve ölçülü bir şekilde uygulanması gerekmektedir (Tekir, 1987: 85).

Faizsiz krediler verilmemekte, konvansiyonel banka sistemleri ile krediler belirli ellerde toplanmakta, geri ödenmeyen krediler masrafa yazılarak dar gelirliilere ödettilmektedir. Böylece kredi adaletsizliği oluşturulmakta ve ekonomisi güçlü olan devletler tarafından sömürü aracı olarak kullanılmaktadır (Erbakan, 2016b: 22-23).

3. Adil Ekonomik Düzen

AED, herkese hakkını vermeyi esas alan, insanın yaratılışından getirdiği evrensel hakların kullanımının önündeki engellerin tümüyle kaldırıldığı, refahın toplumun her kesimine yayılmasını sağlayan hakça paylaşımın esas alındığı bir düzen olarak tanımlanır. Bu yönleriyle kapitalizm ve komünizmin bütün menfi unsurlarından arındırılmış olan düzendir (Uzun, 2014: 19).

Erbakan'a göre, mevcut ekonomik zulümlerden kurtulmak için bu zulümlere sebep olan sömürü araçlarının ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu da ancak AED ile mümkündür. Yeniden Türkiye'nin güçlü bir ülke olması için, anayasaya⁶ aykırı olarak kurulan düzenin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Yeni Anayasa'da ifade edildiği gibi herkese refah getiren, hakka hukuka riayet eden ve fırsat eşitliği tanıyan bir düzenin kurulması gerekmektedir. Kurulacak bu yeni düzende faiz olmayacak, haksız vergiler kalkacak, paranın değeri hak ölçüsü olarak kabul edilecek, sağlam paraya geçilecektir. Yani karşılıksız para basılmayacak, paranın değeri düşürülmeyecek ve krediler adil ölçüler içinde faydalı iş yapacak herkese verilecektir. Böylece herkes bugünkü düzende bir ekmek aldığı parayla üç ekmek alma imkânına kavuşacak, aynı işletme sermayesiyle üç katı fazla üretim yapabilecek ve üç misli fazla insan

⁶ 1980 Anayasası

çalıştırabilecektir. Türkiye'de ucuz üretim gerçekleşecek ve ihracat artacaktır. Müslüman ülkelerle "Ortak Pazar" kurularak ihracat arttırılacaktır. Böylece ihtiyaçları Türkiye'den karşılanacak ve Türkiye çok kısa bir zamanda dünyanın en güçlü ülkelerinden birisi olacaktır (Erbakan, 1992: 13-14). Ayrıca İslam ülkelerinin ekonomileri birbirlerine açık olacak ve "İslam Ortak Pazarı", "İslam Sermaye Piyasası", "İslam Kambyo Teşkilatı", ortak bir "İslam Para Ünitesi" tesis edilecektir (Karakoç, 2015: 60).

Bugünkü Batı medeniyeti, Eski Roma Medeniyetine o da Eski Yunan Medeniyetine o da Eski Mısır Medeniyetine yani Firavunlara dayanmaktadır. Firavunlar insanlara zulüm yaparken "bu bizim hakkımız" diyerek yaparlardı. Bu onların batıl hak anlayışlarından ileri gelmekteydi. Batılın hak anlayışına göre hak 4 sebepten doğmaktadır. Bunlar (Erbakan, 2016b: 73-74):

1. Kuvvet
2. Çoğunluk
3. İmtiyaz, ayrıcalık
4. Menfaat, çıkar.

Hiç şüphesiz gerçekte yukarıda yazılan sebeplerin hiç birisi hak sebebi olamaz. Doğru ve hakiki hak anlayışına göre hak 4 sebepten doğar. Bunlar (Erbakan, 2016b: 73-74):

1. Cenab-ı Hakk'ın bütün insanlara eşit olarak verdiği temel insan hakları:
 - a) Yaşama hakkı
 - b) Neslin korunması, ırz ve namusun korunması hakkı
 - c) Mülkiyet hakkı
 - d) Aklın korunması hakkı
 - e) İnancın korunması hakkı
2. Emek
3. Karşılıklı rıza ile yapılan mukavele
4. Adalet gereği doğan haklar

İnsanlık tarihi boyunca hak ve batıl birbiriyle mücadele etmiştir. Bu mücadelenin temelinde hak anlayışı ve kabulündeki farklılık yatmaktadır. Yaklaşık 350 yıldan beri yeryüzünde "kuvveti üstün tutan bir zihniyet" olarak üstünlük tesis etmiş bulunan Emperyalizmin⁷ insanlığa huzur ve saadet getirmesi mümkün değildir. Sadece zulüm yapmakta ve insanlığı "Kapitalizm" araçları ile ezmektedir. Kapitalizm bir ezen-ezilen sistemi olarak ekonomik gücü kullanmaktadır. AED ise hakkı üstün tutan bir ekonomik düzen olarak insanlığa huzur ve saadet getirecek yegâne sistem olarak karşımıza çıkmaktadır (Erbakan, 2016b: 73-74).

AED, ekonomik sistemin her noktasında sömürüye müsaade etmeyen bir düzen olarak; toplumun genelinin hakkına riayet eden, aralarında eşit davranan, fırsat eşitliği veren, herkesin faydalı, yapıcı faaliyetlerini destekleyen, ekonomik faaliyetleri teşvik eden, ekonomik gelişmenin önündeki olumsuz tüm engelleri ortadan kaldıran bir ekonomik düzendir (Erbakan, 2016b: 74).

⁷ Emperyalist Devletler 17., 18. yy'da İngiltere, Fransa, Hollanda vb. 19. yy'dan itibaren üretimi ve sermayeyi ele geçiren kapitalist Emperyalist devletler İngiltere, Fransa, ABD, Almanya, Japonya. Doğuda yayılmacı tutum sergileyen Rusya

AED, tam ve mütekâmil bir düzendir. Bu düzende kapitalizmin ve komünizmin faydalı yanları alınırken, sakıncalı ve zararlı yanları alınmamıştır. Kapitalist düzen; hakka dayanan, teşvik edici ve tanzim edici bir faktör olan "Kâr" la birlikte haksız bir sömürü ve zulüm aracı olan "Faiz" e de yer vermiştir. Yine kapitalist düzende, faydalı olan ekonomiyi tanzim eden ve yönlendiren "Serbest Piyasa Rekabeti" ne yer verildiği gibi tatbikatta trstlerin ve tekellerin oluşmasına mani olamamaktadır. AED, hakka dayanan yönlendirici ve teşvik edici bir unsur olan "kâr" a müsaade ettiği halde bir haksızlık ve sömürü vasıtası olan "Faiz" e yer vermemektedir. Ayrıca serbest piyasa rekabetini ve mülkiyet hakkını esas alarak bunların faydalarına yer vermekte, buna karşılık tekelleşmeye ve karaborsacılığa imkân vermeyerek, zararlarından ekonomiyi ve insanları korumaktadır (Erbakan, 1992: 18).

AED'nin 31 temel esasından 3' genel esaslar, 7'si parayla, 7'si vergiyle, 7'si sosyal güvenlikle, 7'si kredi ile ilgilidir. Bu durum Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1: Adil Ekonomik Düzen'in Temel Esasları

GENEL	PARA	KREDİ	VERGİ	SOSYAL GÜVENLİK
1.DEVLET PLAN PROJE MAKRO PLAN PROJE YÖNLENDİRME TEŞVİK (Tam Teşvik) DESTEK(Tam Destek) 2.DEVLET HİZMETLERİ GENEL HİZMETLER TANZİM HİZMETLERİ 3.ŞAHISLAR EKONOMİK FAALİYETLER	2. FAİZ YOK 3. KARŞILIKSIZ PARA YOK 4.PARA KARŞILIĞI -Arsa -Tesis -Standart Mal -Altın ve Döviz 5.İSTENİLEN ANDA DEĞİŞTİRME MAL-PARA 6.HERKESE EŞİT MUAMELE 7.FİYATLAR ARZ-TALEBE DAYALI KRİTERLERE GÖRE TESBİT EDİLİR	KAR ORTAKLIĞI ANLAŞMALARI 2.HAKKI MÜKTESEP KARŞILIĞI 3. EMEK KARŞILIĞI 4.REHİN KARŞILIĞI 5.ÖDENMİŞ VERGİ KARŞILIĞI 6.YATIRIM PROJESİ KARŞILIĞI 7.SELEM SENEDİ KARŞILIĞI	1.DEVLETİN HİZMETİ KARŞILIĞI ALDIĞI HAK 2. TEK VERGİ 3.ÜRETİM CİNSİNDEN 4.GELİRDEN VERGİ YOK! 5.VERGİ -Kredi -Hizmet -Sigorta 6.BEYANA GÖRE -Gayrimenkul Değeri -Hisse Senedi Bedeli -İstimplak Bedeli 7.ÜRETİMDEN ALINACAK PAY ANAYASA İLE BELİRLENİR	1.HERKES SİGORTALI 2.SİGORTA VE EMEKLİLİK İÇİN PARA ÖDENMEZ 3.İŞSİZLİK VE EMEKLİLİKTE HERKESİN (Yaş, tahsil, hizmet, ehliyet) NE ALACAĞI KATSAYI İLE BELİRLENİR 4.İŞSİZLİK VE EMEKLİLİK KARŞILIĞI BÜTÇEDEN ÖDENİR, MİLLİ GELİRLE ORANTILI PAY 5.İŞSİZLİK VE EMEKLİLİK Talebe ve beyana göre istediği zaman 6.EMEKLİ OLAN KREDİ HAKKINI KAYBEDER 7.EMEKLİLİK MAASI Emekliye ayrıldığı zamanki mesleki derece, yaş, tahsile göredir

Kaynak: Necmettin Erbakan, "Adil Ekonomik Düzen" İzmir (1992) s 21

4. Adil Ekonomik Düzen'in Kredi Sistemi

Kredi müesseseleri ve kredi mekanizması bugünkü iktisadi hayatın en önemli bir parçasını teşkil eder. Yüksek üretim seviyesinin sağlanması ve sürdürülebilmesi, iktisadi faaliyetlerin kredi ihtiyaçlarını iyi bir şekilde karşılayacak kredi mekanizmasının varlığına bağlıdır. Genel iktisadi ve mali politikalarının ana araçlarından biri olan para politikasının etkin bir şekilde uygulanması, yine sıkıca birbirine bağlanmış kredi müesseseleri topluluğu içinde yürütülebilir. Kalkınma faaliyetlerinin dayandığı esas temellerden biri olan yatırımlar, başka şartlar aynı kaldığı takdirde, tasarrufların hacmine göre artar veya azalır. Bundan dolayı fertlerin tasarruflarının toplanıp istenen alanlara yöneltilmesi, kalkınma hareketinin başarılması bakımından hayati önem taşır. Bu faaliyet ise kredi müesseselerince yürütülür. Bundan dolayı kredi müesseselerinin geliştirilmesi, kalkınma programlarının kaçınılmaz bir parçası ve başarı ile uygulanması için önemli bir unsurdur. İktisadi kalkınma hızına paralel olarak gelişmeyen kredi mekanizması

kalkınma hareketini yavaşlatacağı gibi ekonominin istenilen yönlerde büyümesini de imkânsız kılar (I. BYKP, 1963-1967: 113). Bu nedenle kredi arzı-kredi talebi dengesinin kurulması, toplam kredi hacminin kontrol edilmesi veya en azından otomatik mekanizmalara bağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir (Türk, 1969: 191; Aktaran: Tekir, 1987: 81).

İslam iktisadında kredi talebi ve kullanımı teşvik edilmekte ve hatta işletmelerin öz sermayelerini arttırmaları istenmektedir. Bununla birlikte gerektiğinde kredi arzının genişlemesi amaçlanmaktadır. Zira Kur'an'da ödünç vermenin teşvik edildiğini ve kredi alana kolaylık sağlanmasının istendiğini görüyoruz. "Eğer borçlu zorluk içerisinde ise eli genişleyeceği bir zamana kadar mühlet verin. Eğer alacağınızı ona başılsanız sizin için daha hayırlıdır, bilesiniz"⁸ ayeti ile kredi alana müsamahalı davranılması gerektiği ifade edilirken, anlaşmazlıkların engellenmesi noktasında borç işlemlerinin yazı veya şahitlerle zapt edilmesi istenmiştir⁹. Peygamberimiz de ödünç vermeyi sadakadan üstün tutmuştur¹⁰ böylece İslam iktisadının teşebbüs faktörüne verdiği önem bir kere daha öne çıkmaktadır. Faizin kaldırılmasıyla kâr itici güç haline gelmektedir. Kredi arzını yeterli hale getirmeye yönelik tedbirler alınarak, teşebbüsün önce kendi imkânlarına dayanarak sağlam bir zeminde harekete geçirilmesiyle üretimin arttırılması ve iş hacminin genişletilmesi gerekmektedir (Tabakoğlu, 2003: 92-93).

Şahsi ihtiyacı için para/mal bulmak zorunda olan kimselere şahıslar karz-ı hasen yoluyla, devlet de faizsiz olarak kredi verebilecektir (Karaman, 2003). Karz-ı hasen yoluyla, darda olanların kredi ihtiyacının karşılanması mümkündür. Bununla daha çok ticari olmayan ihtiyaçlar dar gelirlielerin kısa süreli sıkıntıları veya ticaretle uğraşanların geçici ve kısa süreli ekonomik finansmanları karşılanabilir. Bu, akrabalık, dostluk veya karşılıklı yardımlaşma, amacıyla yapılır. Özellikle vadesi gelen çek ve senetlerin ödenmesinde esnaf ve tüccar zaman zaman kısa süreli kredi ihtiyacını karz-ı hasen ile giderebilir (Döndüren, 2012: 411).

Karz-ı hasen (faizsiz kredi) ile Allahu Teâlâ kullarına büyük bir şeref ve sevap fırsatı vermektedir. "İhtiyacı olan birine hiçbir menfaat beklemeden, sırf benim rızamı elde etmek için ödünç para veren "bana ödünç vermiş olur", ben de onun malvarlığını veya sevabını katlarım ve ona ayrıca ödüller veririm"¹¹ buyurmuştur. Faizciliği "Kendisine savaş ilan etmek" şeklinde değerlendiren Allah Teâlâ insanları faizcilere mahkûm etmeden, ihtiyaçların karşılanmasını elbette ister ve bundan hoşnut olur. Tasarrufların değerlendirilerek ihtiyacı olanlara faizsiz ödünç verilmesi insanların tefecilere, faizcilere mahkûm olmasını engellemiş olur (Karaman, 2011). Toplumsal açıdan ele alındığında, kredinin en az ticaret kadar önemli olduğu görülecektir. Çünkü yatırımlar gerçekleştirilmeden yani bir üretim faaliyeti yapılmadan ticarî mübadelede kullanılacak malları bulmak mümkün değildir. Dolayısıyla, tasarrufların yatırımlara kanalize edilmesini sağlayan kredi müessesesi, son derece gerekli bir müessesedir (Tekir, 1987: 80).

Erbakan'a göre, "AED'de herkes ne kadar üretti ise o kadar tüketme hakkına sahiptir. Peki, bir insan hiçbir şart ve şekil altında ürettiğinden fazla tüketme hakkını kullanamaz mı? İşte bir kimsenin sonradan geri vermek şartıyla ve belirli şartlar altında geçici bir süre için ürettiğinden daha fazla tüketme hakkı kullanması imkânına kredi diyoruz" (Erbakan, 1992: 32-33). Hem de kredi, faizsiz olacak ve enflasyona yol açmayacaktır (Erbakan, 2016b:94). Kredi, kişilerin veya firmaların

⁸ Kur'an, Bakara Suresi, Ayet 280

⁹ Kur'an, Bakara Suresi, Ayet 282-283

¹⁰ Hadis. İbni Mace, Sadakat 19

¹¹ Kur'an, Bakara Suresi, Ayet 245; Hadid Suresi, Ayet 11

kendilerine ait olmayan bir miktar parayı diğer bir kısım yerlerden veya şahıslardan geçici bir süre kullanmak üzere elde etmeleridir (Altuğ, 2000: 92).

Kredi, mevcut bir satın alma gücünün muayyen bir süreyle ve geri almak kaydı ile verilmesi veya verilmiş bir varlığın ödenmesine kefil olunması olayıdır (Alkin, 2011: 227; Aktaran: Tekir, 1987: 80). Kredi, halkın gelirlerinden bir kısmını tüketmeyi erteleyerek ortaya çıkardığı tasarrufların başkaları tarafından tüketilmesini sağlayan bir teminat müessesesidir. Yani kredi, toplumda oluşmuş tasarrufları kullanma yoludur. Tasarruf, şeklinde ortaya çıkan değerler üreticiye kredi olarak verilmeyip âtil bırakılacak olursa, biriktiren kimselerin gelecekte almayı umdukları malları bulamamaları söz konusu olabileceği gibi, biriktirmenin de bir anlamı olmayacaktır. Bu nedenle toplanan tasarrufların üreticilere kredi olarak verilmesi en iyi yoldur (Tekir, 1987: 79-80).

Adil Düzen' de 7 türlü kredi imkânı vardır. Bunların hepsi de faizsizdir ve enflasyona sebep olmaz. Bu kredi imkânları şunlardır (Erbakan, 2016b: 86-87): Ortaklıklar, Hakkı Müktesep Karşılığı Kredi, Emek Karşılığı Kredi, Rehin Karşılığı Kredi, Ödenmiş Vergi Karşılığı Kredi, Yatırım Projesi Karşılığı Kredi ve Selem Senedi Karşılığı Kredi olarak sıralanmaktadır.

4.1. Ortaklıklar Kredi İlkesi

AED'de günümüzde olduğu gibi fertlerin bir araya gelerek ortaklıklar kurmaları kendi tasarruflarını birleştirerek, ekonomik faaliyetlerde bulunmaları mümkündür (Erbakan, 2014b: 269). Firmaların finansman ihtiyacı için, çeşitli ortaklık kurumları oluşturularak işletilebilir (Tabakoğlu, 2003: 93). İslam'da ticarî ortaklık, kooperatifler ve anonim ortaklıklar meşru sayılmıştır (Mannan, 1973: 275).

Temel ihtiyaçları bakımından İnsanın kendi kendine veya imkânlarının yapmak istediği iş ve üretime yeterli olmadığı yerde İslam dini, karşılıklı yardımlaşma ve iş birliği ilkesini devreye sokar; sıkıntıları gidermek yahut büyümek ve daha da ileriye gitmek için bu gereklidir. "İyilik ve takva üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın"¹² ayetinde karşılıklı yardımlaşma diye tercüme edilen "teavün" aslında her türlü hayır ve üstün fayda alanlarında bir iş birliğini ifade eder. Maddi-manevi belli bir hedefe varabilmek ve belli bir üretimi gerçekleştirmek için çok kere kişilerin yalnız başlarına sermayeleri yeterli olmaz. Bu sebeple az veya çok sayıda insanın bir araya gelerek maddi-manevi güçlerini ve sermayelerini birleştirmeleri; ortaklıklar oluşturmaları gerekir (Yeniçeri, 2013: 627). Finansman bir işletmenin kuruluşu için olmazsa olmaz şarttır. Bu itibarla kişi ne kadar üstün beceri ve bilgi birikimine sahip olursa olsun mali gücü olmadığı müddetçe bir işletme açması imkânsızdır. Bu noktada uygulanabilecek en makul yöntemlerden birisi mali gücü olan fakat işletme kabiliyeti ya da zamanı olmayan birisiyle ortaklık kurmaktır (Odabaşı, 2016).

Elmalılı Hamdi Yazır Müddesir suresinde bir ahit ve sözleşmeye bağlı olarak ortaklık yapılmasının daha verimli olacağını ifade etmiştir. "Her nefis kendi kazancına bağlıdır. Ancak amel defterleri sağından verilenler hariç"¹³ (Yazır, 2016). Bu ayetleri Yazır hem ahirette mükâfat ve ceza şeklinde hem de ortaklık üzerine tefsir etmiştir (Ersin, 2015: 276-277). Yazır' a göre, "39. Ayet'te geçen "yemin" kelimesi ahit ve sözleşme manasına gelmektedir. Çünkü yaratılış sözleşmesi ile ilâhî ahde dâhil olmuş ve yeminlerini tutmuş olan kimseler kendi kazançlarından sorumlu ve bundan istifade etmiş olmaktadırlar. Bununla beraber yalnız kazançlarına bağlı kalmayıp kazandıklarından çok fazla nimet ve mutluluklara ererler ki bunun misali, bir şahsın tek başına

¹² Kur'an. Maide Suresi, Ayet 2

¹³ Kur'an. Müddesir Suresi, Ayet 38-39

çalışmasıyla sosyal bir sözleşmeye bağlı olarak toplum halinde çalışması arasındaki farktır. Zira toplumla yaşayanlar yalnız kendi kazançlarından değil, toplumlarının değerine ve sözleşmelerine bağlılıklarına göre birbirlerinin ortak ve karşılıklı mesailerinden yüksek bir biçimde yararlanır. Dağınık çalışmaların zahmeti çok, verimi az olduğu halde bir ahit ve sözleşmeye bağlı olarak çeşitli çalışmalarını samimi bir şekilde birleştirmiş ve toplum halinde yürümüş olanlar her biri kendi çalışmasından yararlanmakla beraber birbirlerinin çalışmalarından da gittikçe artan bir şekilde pay alırlar. İşte Allah'a, Peygamberine ve ahiret gününe iman edip de cehennem ateşinden korunarak hak yolunda ruhlarını ve çalışmalarını birleştirmiş olan ve aynı kibleye yönelerek yürüyen samimi iman sahipleri kendi kazançlarına bağlanmakla kalmayıp ilâhî lütuftan ayrı bir şekilde nasip alan ve amel defteri sağ tarafından verilen kimselerdir" (Yazır, 2016).

Hz. Peygamber (sav), daha sonra eşi olacak Hz. Hatice (ranh) ve mahzun kabilesinden es-Sâib (ra) ile hayatında iki şirket kurmuş birisi olarak, Müslümanları şirketleşmeye teşvik etmişlerdir. Kur'an'da riba/faize dayalı bir iktisadi-mali düzen yasaklanarak asla geçit verilmemiştir. Bu durumda Peygamberimizin Mü'minleri ortaklıklara yönelttiği görülmektedir (Yeniçeri, 2013: 628).

Erbakan'a göre iki amaca yöneltilmiş ortaklıklar mümkün olabilmektedir:

- a) Bir araya gelip bir tesiste bir mal üretilip bunu kârıyla satmak ve yapılan kârı ortaklar arasında bölüştürmek,
- b) Bir araya gelip ortaklık sistemiyle bir tesis kurmak bu tesiste üretim yapıp üretilen malları satarak kâr etmek veya tesisi satarak kâr etmek, elde edilen kârı ortaklar arasında bölüştürmek. Yani hem tesise, hem üretim ve kârına ortak olmaktır (Erbakan, 2014a: 269).

Bayındır'a göre, bu ortaklıklar sermaye ortaklığı (müşareke), emek sermaye ortaklığı (mudarebe) diye isimlendirilir. Sermaye ortaklığı (müşareke); iki veya daha fazla şahsın belirli bir miktar sermaye koyarak, birlikte iş yapmak ve meydana gelecek kâr veya zararını paylaşmak üzere kurdukları ortaklığa denir. Mudarebe ise bir taraftan sermaye, diğer taraftan işletme olmak üzere oluşturulan emek-sermaye ortaklığını ifade eder (Bayındır, 2005: 140-141). Mudarebe fihhi yönden şöyle açıklanmaktadır: Bir taraf emeğini, diğer taraf sermayeyi koymak suretiyle en az iki kişi arasında kurulan bir emek-sermaye ortaklığıdır. Sermayeyi işletmeyi üslenen ortağa "Mudârib", sermaye sahibine "Rabbü'l-mâl", sermayeye ise "Re'su'l-mâl" denir (Döndüren, 1996: 59). Hz. Peygamber (sav) ve Hz. Hatice (ranh) arasında yapılan ortaklık mudarebe sisteminin en güzel bir örneğidir.

Döndüren'e göre, ortaklıklar genel olarak mülk ve akit ortaklıkları olmak üzere ikiye ayrılır. Mülk ortaklığı iki ve daha çok kişinin şirket akdi olmaksızın bir ayn'ı (mal) birlikte mülk olarak edinmeleri sonucunda meydana gelen bir ortaklık türüdür. Bu ortaklık ya ortakların kendi fiilleri sonucu oluşan isteğe bağlı ortaklıktır. Mesela iki kişinin bir malı birlikte satın alması veya ikisine birlikte bir mal vasiyet edilmesi veyahut ikisine hibe edilen malı kabul etmeleri sonucunda ortak olmalarıdır. Ya da tarafların kendi fiilleri olmaksızın, iki veya daha çok kişi arasında sabit olan zorunlu ortaklıktır. Mesela iki kişi bir mala mirasçı olurlarsa miras malı mülk ortaklığı ile müşterek olur. Mülk ortaklığında ortaklardan her biri yabancı hükmünde olduğundan ortağının izni olmadıkça payında tasarrufta bulunmak caiz olmaz. Akit ortaklığı ise iki veya daha çok kişinin malda ve kârında ortak olmak üzere yaptıkları sözleşmedir (Döndüren, 2012: 413-414).

Hanefilere göre, ortaklıklar sermaye, iş ve kredi (vücu) ortaklığı olmak üzere üçe ayrılır (Döndüren, 2012: 414):

1) Sermaye ortaklığı: Ortaklar belli miktarda sermaye koyarak, bununla yapacakları ticaretten elde edecekleri kârı paylaşmak üzere sermaye ortaklığı kurabilirler.

2) İş ortaklığı: Ortaklar mal yerine, sanat ve mesleklerini ortaya koyarak, birlikte iş alabilir, ortak taahhütlerde bulunabilir, elde edilecek kârı da anlaşma esaslarına göre paylaşırlar.

3) Kredi ve itibar ortaklığı: İki ve daha çok kişi sermayesiz, yalnız kredileriyle, yani ödünç para kullanarak ya da veresiye mal alıp satmak suretiyle kâr elde etmek ve bunu aralarında paylaşmak üzere ortaklık kurabilirler

Döndüren'e göre, bu ortaklık çeşitleri mufâvada, inan ve mudârabe tarzlarında olur (Döndüren, 2012: 415-425).

Mufâvada ortaklığı: Bu eşitlik esasına dayanan bir ortaklık çeşididir. Sermaye miktarlarının eşit olması yanında, kârın paylaşılması ve zarara katlanma da eşitlik ilkesine göre çözümlenir. Ortaklardan her biri diğerinin şirket adına yapılacak tüm alım-satımlarda hem vekili ve hem de kefil sayılır. Ortakların şirket sermayesi olabilecek özel mülklerinin bulunmaması gerekir. Özellikle aile şirketleri, kardeşler veya baba ile çocukları arasında bütün mal varlığını içine alan ve mutlak eşitlik esasına dayanan ortaklıklar bu gruba girebilir. Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "Üç ticaret muamelesinde bereket vardır. Bunlar; vadeli satış, mufâvada ortaklığı ve satmak için değil de yemek için buğdayla arpayı karıştırmaktır"¹⁴

İnan Ortaklığı: İki ve daha çok kişinin ticaret yapmak ve elde edilecek kârı aralarında paylaşmak üzere sermaye ortaklığı kurmasıdır. İnan ortaklığında sermayelerin eşit olması gerekmediği gibi, kârın da sermaye oranlarına göre paylaşılması şart değildir. Ancak ortaklar zarara sermaye oranlarına göre katlanırlar. Hadis-i şerifte şöyle buyrulur: "Kâr, ortakların serbestçe belirledikleri şartlara göre paylaşılır. Zararın tazmini ise, sermaye oranlarına göre olur"¹⁵. Bu hadis, Hz. Ali'nin (ö. 40/660) sözü olarak da nakledilmiştir.

Kredi (Vücûh) ortaklığı: Sermayesi olmayan fakat toplumda itibarı bulunan İki ve daha çok kimsenin ödünç para kullanarak veya veresiye mal alıp peşin satmak yoluyla elde edecekleri kârı aralarında paylaşmak üzere kurdukları bir ortaklıktır. Buna "vücûh ortaklığı" denmesinin sebebi, toplumda ancak itibarı olana veresiye mal satılması yüzündendir. Böyle bir ortaklıkta, başlangıçta bir iş veya mal bulunmaksızın ödünç alınan para veya veresiye mal alımından doğacak olan borçların ödeme rizikosunu ortaklar eşit veya farklı oranlarda üstlenirler. Kârın paylaşılması da bu borç üstlenme oranlarına göre olur.

Erbakan'a göre kişiler ortaklıklar kurarak kendi ürettiğinden veya yaptığı tasarruftan fazlasını geçici bir zaman için belli şartlarla tüketmek imkânını kullanmış olmaktadır. Ortaklıklar kredi sistemi tam manasıyla işlediğinde, faiz ve enflasyon söz konusu bile olamamaktadır. (Erbakan, 2016b: 87). İslam'da faiz yasaklandığından kullanılan krediler karz-ı hasen ve kâr zarar ortaklığı esasları uygulanarak iade edilebilecektir. Böylece ortaklık sistemiyle herkes birbirine yardımcı olacak faizsiz bir kredi sisteminin yerleşmesine katkıda bulunacaklardır (Altuğ, 2000: 92).

Kısa vadeli küçük kredilerin daha düzenli ve faizsiz olarak temini için "Yardımlaşma Sandıkları" da kurulabilir. Bu sandığa üyeler her ay belirli bir aidat ödeyerek, ihtiyaç olduğunda biriken primlerin birkaç katına kadar kredi alması ve bunu anlaşma şartlarına göre geri vermesi mümkündür. Örneğin Endonezya ve Malezya'da "Hac Sandığı" adı altında buna benzer bir uygulama mevcuttur. İslam'da uzun vadeli ve

¹⁴ Hadis. İbni Mace, Ticaret 83

¹⁵ Hadis. Ez-Zeylâi, Nasbu'r-Râye, Kahire 1393/1973, III, 475

büyük krediler için kâr zarar ortaklığı esası getirilmiştir. Çünkü karşılıklı yarar olmaksızın, insanların birbirine yardımcı olmaları süreklilik arz etmez. Özellikle kredinin hacmi büyüdükçe bunu karşı hasen ölçüleri içinde çözmek mümkün olmaz. Emek-sermaye veya yalnız sermaye ya da vücut şirketinde olduğu gibi ortakların yalnız ticari itibarlarıyla oluşturacakları ortaklıklar her türlü krediyi sağlamaya elverişli olabilecektir (Döndüren, 2012: 411).

Ortaklık ekonomisinde yatırım sahipleri tekeller değil, halk olacaktır. Tekelleşmeden doğan yatırımlardaki dengesizlikler ortadan kalkacaktır. Piyasaya tekeller değil, bütün pay sahipleri girdiğinden serbest piyasa ekonomisi yeniden kurulacaktır. Kredi çalışanlara verildiğinden tekellemeler artık olmayacaktır. Ortaklık ekonomisinde sabit giderler bulunmadığından marjinal maliyetle ortalama maliyet aynı olacaktır. Bu nedenle düşük kapasitelerle dahi çalışma imkânı daima mevcut olacak; üretimin birden durması veya ani iflaslar yerine faaliyetlerin yavaşlatılması hatta durdurulması cihetine gidilecek ve uygun şartlar oluştuğunda işletmeler tekrar devreye girebilecektir. Böylece stabil denge sağlanmış olacaktır. Ortaklık ekonomisi devleti ortak kabul ederek müdahale sistemini kaldırdığından rüşvete imkân vermeyecek, çalışana kredi sağladığından tam istihdamı temin edecek, ayrıca krediyi mal karşılığı verdiği için enflasyona sebep olmayacaktır. Yine kredinin çalışana verilmesi sebebiyle aracı kârı düşecek ve bunun sonucu olarak da gelir dağılımındaki dengesizlik asgariye inecektir. Borçlanma yerine iştiraki asıl alacağından iç ve dış borçlar sorunu kalkacak, bunun bir sonucu olarak da az gelişmiş ülkelerle gelişmiş ülkeler arasındaki fark kapanabilecektir (Akdemir, 1990).

AED'de belirtilen ortaklık sistemi ile İslam düşünürlerinin ifade etmiş oldukları ortaklıklar arasında bir ilişki kurmak mümkündür. AED'de ortaklık daha çok üretim meydana getirecek konular üzerindedir. Özellikle beş üretim faktörü olan yönetici kadro, tesis sahibi, işçi temsilcisi, hammaddeyi tedarik edecek tüccarlar ve devletin katılımıyla oluşturulan ekonomik ortaklıklarla ülke kalkınmasına hız verilmiş olacaktır.

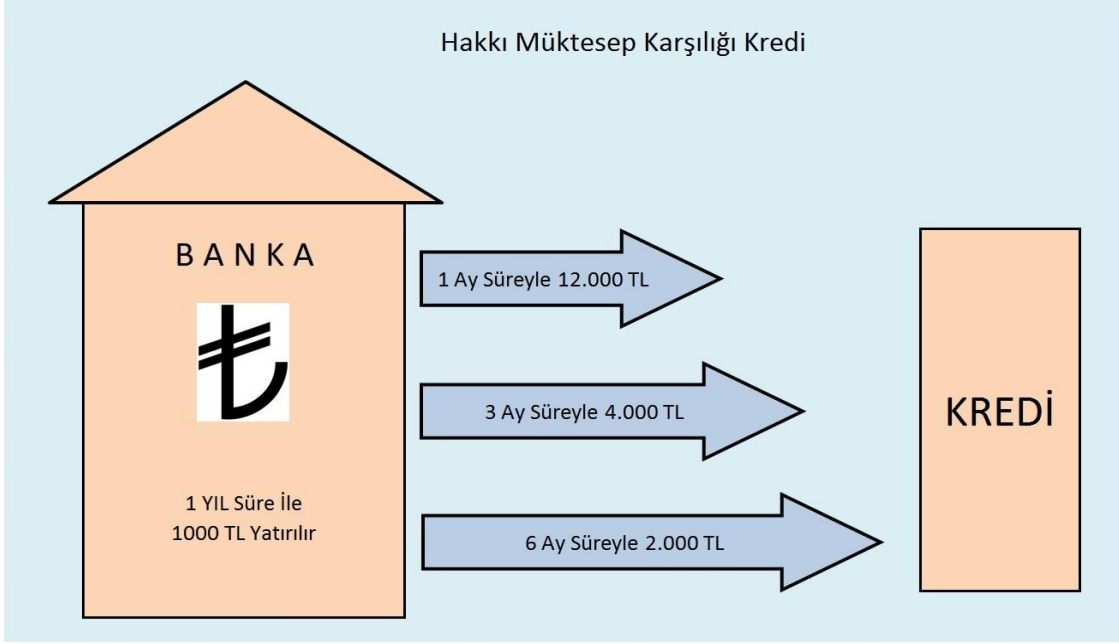
4.2. Hakkı Müktesep Karşılığı Kredi İlkesi

AED'nin bu kredi sistemi üretici ve tüketicilere hitap etmektedir. Tasarrufların bankalarda durmasına karşılık verilen bu kredi sisteminde, bireyler yastık altı birikimlerini faizsiz kredi kazanma adına bankaya yatıracaklardır. Erbakan'a göre, Hakkı Müktesep Karşılığı Kredisi ekonomiye iki önemli fayda sağlamaktadır: Bunlardan birincisi faizin, ikincisi enflasyonun olmayacağı görüşüdür. Çünkü parası olup da kısa vadede kullanmayacak olan kişi parasını bankaya yatırır. Bu parayı ülkenin herhangi bir yerinde ihtiyacı olan bir kişi kredi olarak alıp kullanabilir. Parasını bankaya yatan kişi de ileriki bir zamanda ihtiyacı olursa bu defa kendisi aynı şekilde kredi kullanma hakkına sahip olacaktır. Dolayısıyla ortada ne faiz ne de enflasyon olabilecek bir olumsuzluk mevcut bulunmayacaktır. Diğer yandan ortada bir kredi oluşumu olacak ve bundan ekonomi için yararlanılmış olacaktır (Erbakan, 2014b: 270).

Hakkı Müktesep Karşılığı Kredi'yi şu örnekle açıklayabiliriz: "Diyelim ki bir kimse 1000 TL'lik tasarrufunu bir yıl süreyle bankaya yatırmıştır. 1 yıl sonra bankadan çekebileceği faizsiz kredi tutarı 12.000 TL olacaktır. Bu kimse kazanılan faizsiz kredinin hepsini çekerse 1 ay sonra iade etmesi gerekir, 3 bin lira çekerse (3.000 TL x 4 ay= 12.000 TL) 4 ay sonra iade edebilir, 4 bin lira çekerse (4.000 TL x 3 ay = 12.000 TL) 3 ay sonra iade edebilir. Süre uzadıkça verilen kredi tutarı ile sürenin çarpımı sonucunda kazanılan kredi tutarı (12.000 TL) elde edilmiş olacaktır. Bu rakamları şu formüle göre tespit etmekteyiz:

Bankaya yatırılan para X bankada kaldığı süre = Hakkı Müktesep kredi hacmi. Böylece bir kimse belirli bir zaman için, sonradan iade etmek üzere belirli şartlar altında ürettiğinden daha fazla bir tüketim hakkı yani kredi kullanmış olmaktadır. Hakkı Müktesep Karşılığı Kredi Şekil 1 ile özetlenmiştir (Erbakan, 2014b: 270).

Şekil 1: Hakkı Müktesep Karşılığı Kredi Örneği

AED'de, bir kimsenin parasını yastık altı yaparak atıl bırakması, hem para arzının azalarak piyasaların durgunlaşmasına yol açacak hem de emniyet ve kredi imkânının oluşması açısından olumsuz bir durum olarak ortaya çıkacaktır. Çünkü para bankada durursa ancak Hakkı Müktesep Karşılığı Kredisi imkânı oluşabilmekte ve paranın emniyeti de sağlanmış olmaktadır. Ayrıca paranın her zaman ekonominin hizmetinde olması sağlanmaktadır (Erbakan, 1992: 35).

Ersoy'a göre kredileşmeyi, özel ve tüzel kişilerin tasarruflarının değerlendirilmesinde faizsiz banka sağlamakta ve tasarruf sahiplerinin değerlerini, ihtiyacı olana kredi olarak vermektedir. Kredi alan da, borcunu ödedikten sonra bankadan aldığı kredi değeri ve kullandığı süre kadar değerlerini, bankanın hizmetinden yararlananlara kullanmaktadır. Böylece bankaya tasarruflarını karz olarak yatırırlar, bankadan kredi alabilme hakkını elde etmektedirler. Bu tür kredileşmeler faizsiz olmakta ve bankalar yaptıkları bu işlemlerden dolayı hiç bir karşılık almamaktadırlar (Ersoy, 1987: 13-14).

4.3. Emek Karşılığı Kredi

Üretimi teşvik etmeye yönelik olarak verilen Emek Karşılığı kredi ilkesinde, istihdam edilen işçilerin maaşlarını banka devlet adına ödeyerek, müteşebbise kredi imkânı oluşturulmuş olmaktadır. Erbakan bir örnekle, bu kredi sistemini şöyle izah etmektedir: "Bir konfeksiyon atölyesinin 20 adet dikiş makinesi var, işçilerini bulup çalıştırabilirse konfeksiyon ürünleri üretebilecektir. Diyelim ki piyasa şartları uygun fakat işletme sermayesine ihtiyaç var. AED bu problemi şu şekilde çözmektedir: Atölye sahibi olduğum vesikamla beraber dürüst bir insan olduğuma dair mensup olduğum "Ahlâk Topluluğu" nun bana verdiği "Tezkiye" belgesini ortaya koyarım. "Meslek kuruluşum" (loncam) tarafından sayısı belirlenmiş usta ve işçileri bulup işe başlatırım. Usta ve işçilerin de çalıştıkları zaman ne kadar ücret almaya layık oldukları tahsil,

tecrübe, ehliyet ve kabiliyetlerine göre kendi meslek kuruluşları tarafından belirlenmiştir.¹⁶ Atölyemde çalışanların ücretlerini banka yani devlet öder, ben müteşebbis olarak borçlanırım. Daha sonra ürettiğim konfeksiyon ürününü satar borcumu öderim. İşte üretim için çalışanlara ödenen bu kredinin adı Emek Karşılığı Kredi'dir” (Erbakan, 2014b: 270-271). Devlet, bu kredi sisteminde üretimi teşvik etmek amacıyla, kendi bankasından girişimciye kredi sağlamaktadır. Böylelikle ortaya çıkan kredi ile üretim sağlanmış ve bir değer meydana gelmiştir. Bu durum şekil 2’de özetlenmiştir.

Şekil 2: Emek Karşılığı Kredi

AED’de müteşebbisler kredi alabilmek için işçileri arayıp bulacağı için işsizlik problemi Emek Karşılığı Kredi ilkesi ile çözülmüş olmaktadır. İşçiler, aramadan iş sahibi olabilecekleri gibi yüksek ücret alabilme potansiyeline de kavuşacaklardır. Çünkü AED’de kredi emeğe ve üretime verilmektedir (Erbakan, 1992: 36). Emek kredisi, yatırım sektöründe herkese verilebileceğinden, sermaye yetersizliği gibi bir nedenden dolayı işsiz kalınması önlenecektir. Çünkü bu kredi ile işçi istihdamı amaçlandığından, aç ve açıkta bir işçinin kalması önlenmiş olacak ve toplumda atıl durumda bulunan emek gücünün değerlendirilmesi sağlanacaktır. Örneğin emek kredisinin inşaat sektöründe kullanılması sonucu ortaya çıkan binalar veya siteler sonuçta toplumsal refahın yükselmesine katkı sağlayacaktır (Tekir, 1987: 87).

Emek Karşılığı Kredi kullananlar amaca uygun hareket etmediklerinde, Erbakan şu şekilde yaptırım uygulanacağını ifade etmektedir: “Bir kimse mensup olduğu ahlak topluluğunun verdiği tezkiye belgesine rağmen dürüst davranmazsa hem meydana getirdiği zararları tezkiyeyi veren ahlak topluluğu tazmin eder, hem de bu davranışı tekrar ederse "Emek Karşılığı Kredi" kullanma hakkını kaybeder. Bundan dolayı AED'nin kendisi herkesin dürüst olmasını ve ahlaki bakımdan gelişmesini teşvik etmektedir” (Erbakan, 2016b: 89).

Emek karşılığı kredi de diğer krediler gibi faizsizdir ve enflasyona sebep olmaz. Çünkü emek karşılığı kredi verilmekle piyasaya para çıkmakta karşılığında üretim yapıldığı için mal da çıkmaktadır (Erbakan 2016b: 89).

4.4. Rehin Karşılığı Kredi

Erbakan AED’de herkesin ürettiği mal veya ürün karşılığında “Rehin Karşılığı Kredi” alabileceğini söylemekte ve nasıl işleyeceğini bir örnekle açıklamaktadır: “Elimde buğdayım var şu anda fiyatlar ucuz, tahmin ediyorum ki 3 ay sonra fiyatlar yükselecek bu durumda buğdayımı şartlı olarak buğday vakfına teslim ediyorum. Bugünkü bedelinin mesela %80’ini rehin karşılığı kredi olarak alıyorum. 3 ay sonra fiyatlar artınca, buğdayımı şimdi bugünkü fiyattan sattım diyorum ve bedelin bakiyesini de o zaman alıp rehin karşılığı kredi borcumu ödüyorum” (Erbakan, 2014b:

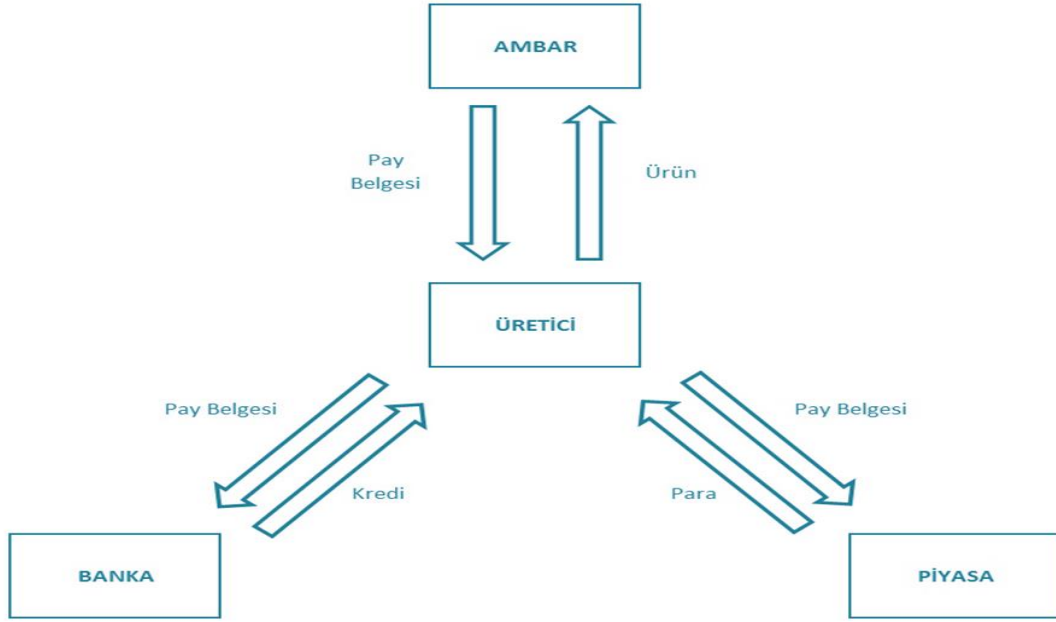
¹⁶ Tekir’e göre bu şartlar Tahsil, Başarı ve Devam’dır.

271). AED'de Buğday Vakfı gibi kuruluşlar devlet desteklidir. Bu kuruluşlarda çalışanlar devlet memuru olarak istihdam edilirler. Buğday vakfının geliri buğday alım satımı karşılığı karla gerçekleşecektir. Nitekim rehin karşılığı kredisini elde ettiği gelir karşılığında verme yeterliliğine sahip olacaktır (Erbakan, 1992: 37-45).

Örnekte görüldüğü gibi "Rehin Karşılığı Kredi" sisteminde ne kadar borç alındıysa o kadar geri ödemesi yapılmaktadır. Ancak kişinin rehin bıraktığı buğdayın değeri artarsa hem borcunu ödemekte hem de kâr elde etmektedir. Tam tersi söz konusu olsa yani zarara girmiş olsa da, borcunun tamamını ödemektedir. Bu yüzden rehin bıraktığı buğdayın %80'i karşılığında kredi alabilmektedir. Kâr ve zarar durumuna göre hareket edildiğinden, faizli bir işleyiş görülmemektedir.

Üretici malı üretip devlet tarafından belirtilen ambara koyduktan sonra karşılığında pay belgesini alır. Bu pay belgesini ya götürüp piyasada cari fiyatla satabilir veya isterse kredileşme fiyatıyla bankaya koyabilir. Banka müşteri kazanmak için bu işi yapmaktadır ve senet bankada sadece rehin değildir. O senet başkasına kredileşme ilkesi içinde verilir (Karagülle, 2010). Bu durum Şekil 3'de özetlenmiştir

Şekil 3: Rehin Karşılığı Kredi

Kredi karşılığında rehin bir mal tutulması alacakların teminat altına alınmasını sağlamaktadır. Diğer yandan yeterli nakde sahip olmayan kişilerin ihtiyaç duydukları kredi ihtiyacını karşılamalarına imkân sağlamaktadır. Rehin müessesesi, tarih boyunca ekonomik hayat için canlandırıcı etkiye sahip hukukî bir müessese olarak işlevselliğini sürdürmüştür (TDV ansiklopedi, 2007: 34; 538-542).

4.5. Ödenmiş Vergi Karşılığı Kredi

AED'de vergi sadece devletin üretim yaptığı katkı ve hizmetleri karşılığında, hak ölçülerine uygun olarak, kendi hakkını alması suretiyle teşekkül eder. AED'de herhangi bir şahıs veya müessese yaptığı ekonomik faaliyetlerle devletin gelir temin etmesine vesile olursa, yani devlete ne kadar çok vergi vermiş ise devletten o kadar çok kredi alma hakkı kazanır. Devletten belli kriterler ve belli şartlar uyarınca alınabilecek bu kredinin adı "Ödenmiş vergi karşılığı kredi"dir. Ayrıca bu şahıs ve müesseseler, ödedikleri vergi oranında genel hizmetlerden yararlanma ve sigorta edilme imkânına

kavuşmuş olurlar (Erbakan, 2014b: 271-277). Bu sistemde dürüst vergi mükellefleri ödüllendirilmiş olmaktadır.

Tekir'e göre sadece geçmiş yılın vergisi yerine, geçmiş yıllarda ödenen vergiler de göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin zirai kredilerde geçmiş on yılın, sınaı kredilerde geçmiş beş yılın, ticari kredilerde ise geçmiş bir önceki yılın toplam vergilerinin kırk katına kadar kredi verilebilir. Vergi önce ödenmeli, kredi daha sonra alınmalıdır. Yani geçmiş yıllarda ödenmiş olan vergiler, gelecek yılların kredisine esas teşkil etmelidir. Bir başka ifade ile kredi kullanımda suretiyle vergi almak yerine, ödenen vergiler karşılığında kredi kullanımda sistemi uygulanmalıdır (Tekir 1987: 84).

AED'de vergi beyanına göre kredi alma imkânı olduğundan, bu yolla vergi kaçırmanın da önüne geçilmiş, ödediği vergi nispetinde kredi alma hakkı tanınmış olmaktadır. Ayrıca vergi kontrolü, vergi uyumsuzluğu, vergi mahkemeleri ve vergi kaçakçılığı söz konusu değildir. Çünkü üretimlerde ambar ve muhasebe hizmetlerini yeminli ambarcılar ve muhasipler yapmaktadır. Vatandaşın vergi konusunda devlete karşı zor durumlara düşmesi de önlenmiş, dolayısıyla vergide ve kredi kullanımında adalet sağlanmış olmaktadır (Erbakan, 1992: 52-53; Tekir, 1987: 83-84).

AED'de üretimden alınacak vergi payı Adil Düzen'in Anayasası ile belirlenecek ve konunun uzmanları tarafından tespit olunacaktır. Girişimciler, katkıları nispetinde üretime iştirak edip pay oranlarını önceden bileceklerdir. Kendi istekleri ile projelere iştirak edecekler ve üretimden sonra da haklarına düşen ve devletin de üretime katkı yaparak alacağı paya razı olacaklardır. Örneğin 80 koyunu olan bir kimse yılda 2 koyunu devlete verecektir. Çünkü bu koyunları meralarda otlatıyor. Böylece devlet onun üretimine katkıda bulunuyor ve bu işi yapmasının güvencesini sağlıyor. Eğer 80 koyunu olduğu halde 40 koyun beyan etmiş ve devlete 1 koyun vermiş ise 40 koyunu çalınırsa devletten tazminini isteyemeyecektir. Ayrıca "Ödenmiş Vergi Karşılığı Kredi" ilkesine göre de alabileceği kredi az olacaktır. Bu örnekte de görüldüğü gibi vergi beyanına göre malı korunacağı ve kredi miktarı tespit edileceği için AED'de vergi kaçırma diye bir sorun olmayacaktır (Erbakan 1992: 54-55). AED'de vergilerin nispeti, miktarı, konusu kesin olarak bellidir ve siyasi iktidarlar tarafından istenildiği zaman değiştirilemeyecek şekilde Anayasa ile belirlenmiş olmaktadır. Bir başka ifade ile devlete vergi veren vatandaş, gelecek yılda alabileceği kredi miktarını kesin olarak bilebilecektir (Tekir 1987: 84).

4.6. Yatırım Projesi Karşılığı Kredi

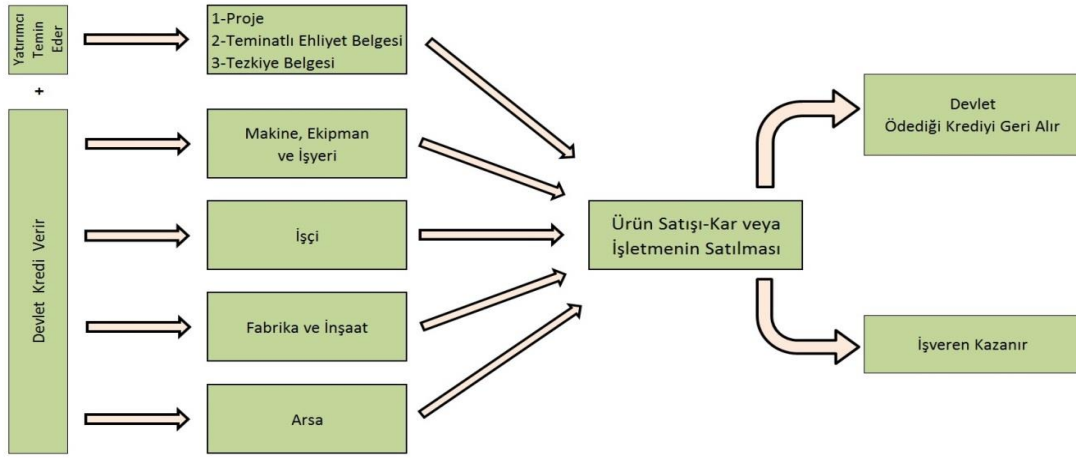
AED'de herkes uygun şartları yerine getirdiği takdirde "Yatırım projesi karşılığı kredi" alabilmektedir (Erbakan, 2014b: 271-272). Ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına büyük çapta katkıda bulunabileceği yetkili kişiler tarafından tespit edilen projelere, alınacak kararlar çerçevesinde kredi tahsis edilmesi mümkündür. Özellikle yeni teknolojilerin uygulanmasına yönelik projeler bu konuda önceliğe sahip olacaklardır (Tekir, 1987: 85).

Devlet, kalkınmanın sağlanması noktasında, oluşturacağı her bir ekonomik bölge için, yaptığı teşviklerle makro planları hazırlar ve bu planların gerektirdiği öncelikli ve teşvikli yatırım projelerini ortaya koyar. Bu projelere talip olan yatırımcılardan ehil olduklarına dair bazı belgeler ister. Bu belgeler; hangi konuda ne miktar taahhüt işi yapılacak ise, meslek kuruluşları tarafından teminatlı ehliyet belgesi ve mensup oldukları ahlâk topluluğundan dürüst bir kimse olduklarına dair teminatlı tezkiye belgesidir (Erbakan, 2014b: 271-272).

Yatırım Projesi Karşılığı Kredi ilkesini Erbakan şu şekilde örneklendirerek açıklamaktadır: "Diyelim ki bir kimse 3 tane belgeyi ortaya koymuştur: Bunlardan birincisi bir bölgede yapılması teşvikli bir yatırım projesi; mesela 10 Milyon TL'lik bir motor fabrikasının kurulması projesi olsun. İkincisi kendisinin 10 Milyon TL'lik bir

motor fabrikası yatırımı yapabilecek ehliyeti olduğunu gösteren, mensup olduğu meslek kuruluşundan aldığı teminatlı ehliyet belgesi bulunsun. Üçüncü olarak mensup olduğu ahlâk kuruluşundan almış olduğu teminatlı tezkiye belgesini ibraz etsin. Bu takdirde bu kimse projesine uygun olarak kuracağı fabrikanın arsasını bulup, satın alır. Arsanın bedeli projeye mahsuben banka yani devlet tarafından ödenir. Daha sonra işçileri tutar, inşaat malzemelerini ve makine teçhizatını alır, fabrikayı kurar. Bütün bu işler yapılırken her kademedede devlet adına banka kredi vermektedir. 10 Milyar TL'ye fabrika tamamlanmış ve müteşebbis devlete borçlanmıştır. Müteşebbis aldığı krediyi ya tesisi çalıştırmak suretiyle veya tesisi satmak suretiyle öder" (Erbakan, 1992: 38-39). Bu durum Şekil 4'te özetlenmiştir.

Şekil 4: Yatırım Projesi Karşılığı Kredi

Bu örnekte görüldüğü gibi fabrika kurulmuş ve bir yatırım projesi gerçekleştirilmiştir. Bu proje üretilirken ortada faiz ve enflasyon yoktur. Çünkü piyasaya para çıkmış ve karşılığında üretim sağlayarak kâr elde edebilen veya alınıp satılabilen bir tesis üretilmiştir (Erbakan, 2016b: 91).

Bugün Türkiye'de uygulama safhasında olan faizci kapitalist düzende, yatırımlar ehliyetli ve kabiliyetli müteşebbislerden ziyade tanıdıklar vasıtasıyla kredi alanlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca kredilerin faizli bir şekilde verilmesi devlete ve millete yük oluşturmaktadır. Örneğin çeşitli kademelerden geçerek üretilen bir konfeksiyon mamulü bütün bu kademelerde, katlanarak maliyetlerin içine giren yatırım ve işletme faizlerinden dolayı yüksek maliyetle üretilmektedir. Bu yüksek maliyet, bu konfeksiyon ürününü alıp kullananlara ödettilmektedir. AED bu haksızlıkları faizsiz bir şekilde vereceği Yatırım Projesi Kredisi ile ortadan kaldıracaktır (Erbakan, 1992: 39-40).

AED'de gerekli belgeleri sağlayan ehliyetli yatırımcılar öncelikli olarak, yatırımlar için her zaman faizsiz ve yeterli miktarda kredi bulabilmektedirler. Böylece bugünkü faizci kapitalist düzenin, kalkınmanın ve işsizliği önlemenin önüne koyduğu engeller ortadan kalkmış olacaktır. Görüldüğü gibi AED'de Yatırım Projesi Karşılığı Kredi İlkesiyle sermaye bulamama engeli ortadan kalkmış, müteşebbisler "Tam Teşvik" ve "Tam Destek" kapsamında yatırım yapabilir ve proje yürütebilir hale gelmişlerdir (Erbakan, 1992: 39-40).

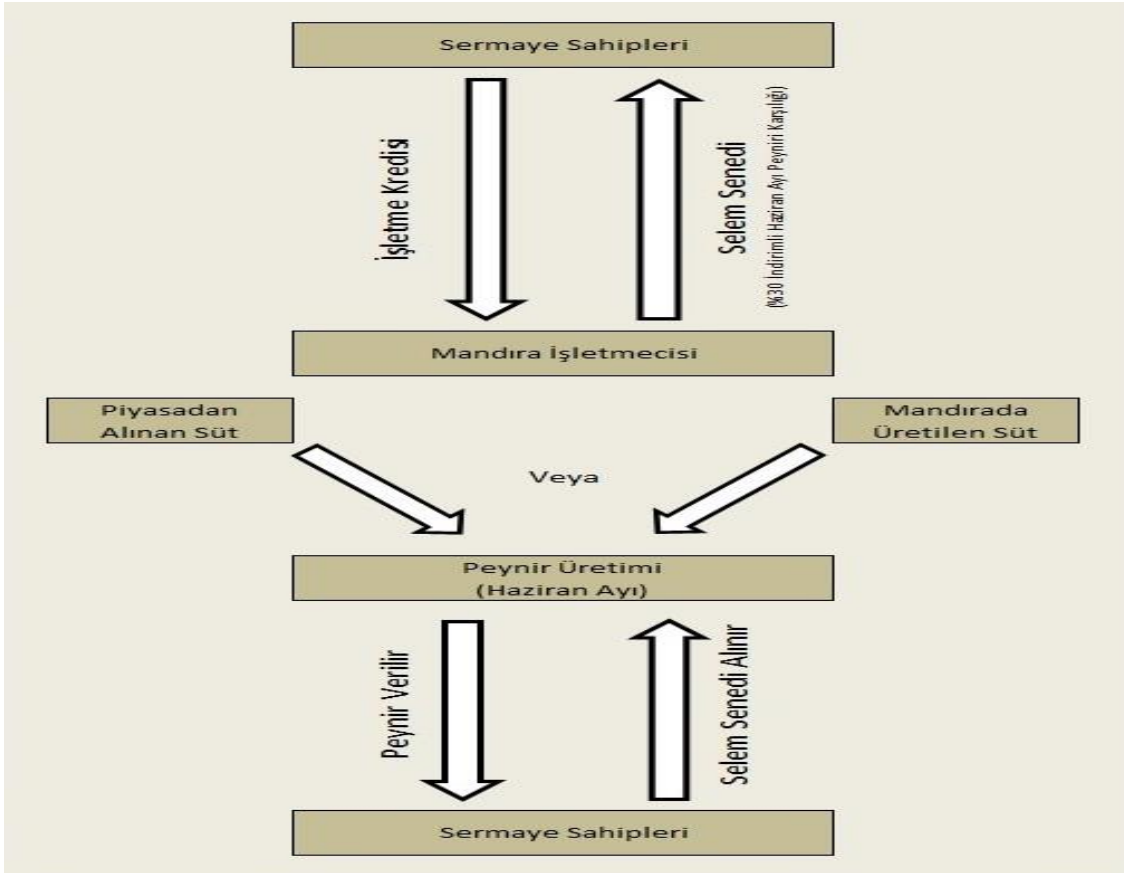
4.7. Selem Senedi Karşılığı Kredi

AED' de son kredi sistemi de "Selem Senedi karşılığı kredi" yani diğer bir adıyla "Sipariş kredisi"dir (Erbakan, 2016b: 92). Kısaca, müeccele muaccele satmak (Mecelle,

2012). Daha açık bir ifadeyle “para peşin mal veresiye” tarzında yapılan akitlerdir (Bilmen, 1992: VI; 111). En son, Mecelle vasıtasıyla düzenlenmiş olan bu müessese, bir İslam Hukuku müessesesi olarak karşımıza çıkar. Faizin yasaklandığı ve ipotek müessesesinin tanınmadığı İslam Hukuku'nda, selem bu yoklukları az çok telâfi etmiş, başlı başına bir kredi, müessesesi olarak gelişmiştir (Yazman, tarihsiz).

Erbakan bu kredi sistemini bir örnekle açıklamaktadır: “Bir mandıra tam kapasite ile çalıştığı zaman A kalitesinde M teneke peynir üretebilmektedir. Mandıra sütü kendi beslediği koyunlardan elde etmekte veya piyasadan satın almaktadır. Mayıs ayında süt bollaşınca peynirleri üretip, Haziran ayında teslim edebilmektedir. Mandıra sahibi Ocak ayında daha teslimata 6 ay varken herkese mandırasının Haziran ayında A kalitede, şu kadar peynir üretebilecek kapasitede olduğunu, eğer bugünden alırlarsa indirimli %70 ücretle alabileceklerini ilan eder. Haziran ayna göre %30 daha az ücretle peynir alacaklar mandıra sahibine isimlerini ve adreslerini bildirip, tutarı öderler. Mandıra sahibi kapasitesini dolduracak kadar siparişi daha Ocak ayında almış olur ve bu siparişi verenlere bir "Selem Senedi" verir. Bu senedin üzerinde, bu senedi ibraz edene 30 Haziran'da A kalitesinde kaç teneke peynir teslim edileceği taahhüdü ve adres bilgileri yazılı olduğu halde imzasını attıktan sonra senedi, parayı verene teslim eder. Böylece topladığı kredilerle ham maddesini alır, masraflarını görür, işletme sermayesi ihtiyacını karşılar. Mandırasını çalıştırıp ürettiği peynirleri Selem Senedi sahiplerine teslim eder. Senedi geri alarak taahhüdünden kurtulur. İşte "Selem Senedi Karşılığı Kredi" bu nitelikte bir kredidir (Erbakan, 2014b: 272-273). Bu örnek Şekil 5'de özetlenmiştir

Şekil 5: Selem Senedi Karşılığı Kredi

Sayı' ya göre, veresiyenin tersi bir işleyişe sahiptir: Veresiye şeklinde önce malın alımı, sonra paranın ödenmesi söz konusu iken Selemde önce bedelin verilmesi sonra malın alınması durumu vardır. Burada, daha önce de belirtildiği gibi, zamanın tüketim lehine değil üretim lehine kullanımı söz konusudur. Selem, riba ile kredi alma yolunu kapatan bir mekanizmadır (Sayı, 1987: 30).

Erbakan Selem Senedi Karşılığı Kredi'nin önemini şu şekilde ifade etmektedir: Faizci kapitalist sistemin sömürsünü engellemenin en önemli yollarından biri de "Selem Senedi Karşılığı Kredi" ilkesidir. Çünkü hali hazır faizci kapitalist düzendeki senetlerin yerini AED'de Selem Senedi alınca piyasaya pahalılık yerine ucuzluk gelmektedir. Çünkü yukarıda da açıklandığı gibi AED'deki Selem Senedi'nde senet malı temsil etmektedir. Dolayısıyla piyasada ne kadar çok senet varsa bu durum o kadar çok malın var olduğu etkisini yapar. Dolayısıyla ucuzluğa sebep olur. Hâlbuki faizci kapitalist düzende senet parayı temsil etmekte, piyasada ne kadar çok senet varsa o kadar çok para var gibidir. Dolayısıyla senet ne kadar çoksa o kadar çok pahalılığa sebep olmaktadır (Erbakan, 2016: 93).

AED'de Selem Senedinin vadesi ne kadar uzunsa o kadar çok ucuzluk var demektir. Çünkü malın mesela peynirin teslimine 6 ay varsa mandıra temsilcisi 1 teneke peynir için %70, 3 ay varsa 1 teneke peynir için %85 ücret ister böylece vade uzadıkça ucuzluk olmaktadır. Hâlbuki faizci kapitalist düzende vade ne kadar uzunsa pahalılık o kadar çok olur. Çünkü vade ne kadar uzunsa, alınan borç paranın üzerine o kadar faiz binmektedir. Dolayısıyla faizci kapitalist düzende vade uzadıkça pahalılık artmaktadır (Erbakan, 2014b: 273).

Erbakan ucuzluk getirdiği halde Selem Senedinin kullanılmamasının sebebi olarak Faizci Kapitalist Düzeni, Emperyalizm ve Siyonizm'in korumasına ve kollamasına bağlamaktadır. Bunun nedeni faizlerin toplanıp sonunda dünya sermayesini elinde tutan Emperyalizm, Siyonizm ve onların iş birlikçilerine ödenmektedir. Türkiye' de piyasaya zaruri ihtiyaçtan az para çıkarılarak herkes mümkün olduğu kadar çok senetle ve faizle iş görmeye mecbur bırakılmaktadır (Erbakan, 1992: 42-43).

KAYNAKÇA

- Açık, F. (2015). İlk İslam Toplumunun İnşa Sürecinde Kardeşlik Projesi. *İnsan Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 686-704.
- Akdemir, S. (1990). *İktisadi Aşamalar: Tarihçe-Günümüz-Ekstrapolasyon. Sosyal Denge-1 Devlet*. Kasım 25, 2016 tarihinde akevler.org: [http://www.akevler.org/AkevlerKitaplar/1040/87/7-IKTISADI-ASAMALAR-SOSYAL-DENGE--1Devlet-yapisinin-tarihi-seyri](http://www.akevler.org/AkevlerKitaplar/1040/87/7-IKTISADI-ASAMALAR-SOSYAL-DENGE--1Devlet-yapisinin-tarihi-seyri adresinden alındı) adresinden alındı
- Alkin, E. (2011). *İktisat*. İstanbul: Filiz.
- Altuğ, T. (2000). *İslam Ekonomisi Üzerine*. Ankara: Berikan.
- Bayındır, S. (-1. (2005). Bir Finansman Yöntemi Olarak Kullanılan Sermaye Ortaklığının İslam Hukuku Açısından Değerlendirilmesi. *Usul Dergisi*, III. I-139-157.
- Bilmen, Ö. (1992). *Hukuki İslamiye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu VI. Cilt. Seleme Dair Bazı Meseleler*. İstanbul: Bilmen Basım ve Yayınevi.
- Çobanoğlu, Ş. (2013). *İslam Ekonomisi*. İstanbul: Yediveren.
- Döndüren, H. (2012). *Delilleriyle Ticaret ve İktisat İlmihali*. İstanbul: Erkam.
- Erbakan, N. (1975). *Milli Görüş*. Ankara: Sebil.
- Erbakan, N. (1992). *Adil Ekonomik Düzen*. İzmir: Anadolu Matbaacılık.
- Erbakan, N. (2014a). *Davam*. Ankara: MGTV.
- Erbakan, N. (2014b I). *Erbakan Külliyyatı*. Ankara: MGTV.
- Erbakan, N. (2016). *Yeni Bir Dünya ve Adil Düzen*. Ankara: MGTV.

- Ersin, İ. (2015, Şubat). Necmettin Erbakan'ın Ekonomik Söylem Ve Uygulamaları. *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*. Bolu, Abant, Türkiye: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ersoy, A. (1987). *Faizsiz Banka ve İşlevleri Faizsiz Yeni Bir Banka Modeli-Faizsiz Kredileşme Sistemi*. (İ. K. Ahmet Tabakoğlu, Dü.) İstanbul: İslami İlimler Araştırma Vakfı Yayınları. No 12.
- I. BYKP. (1963-1967, Ocak). Ekim 25, 2016 tarihinde Kalkınma Ajansı: <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/9/plan1.pdf> adresinden alındı
- Karagülle, S. (2011, Kasım 26). *Adil Düzen'de Ekonomi Adil Düzen-Erbakan Şerh*. Kasım 15, 2016 tarihinde Akevler: <http://www.akevler.org/AkevlerKitaplar/651/51/14-14-kredi-ADIL-DUZEN-ERBAKAN-ESAM2010-SERH> adresinden alındı
- Karakoç, S. (2015). *İslam Toplumunun Ekonomik strüktürü*. İstanbul: Diriliş.
- Karaman, H. (2003). *Faize Bağlananlar*. Kasım 14, 2016 tarihinde <http://www.hayrettinkaraman.net/yazi/turkiyeveislam/0046.htm> adresinden alındı
- Mannan, M. (2016). *Temel İlkeler*. Ekim 30, 2016 tarihinde <http://islamekonomisi.org/islamda-ticaret-ve-ticari-iliskiler-i/> adresinden alındı
- Mecelle-i Ahkam-ı Adliye*. (2012). Kasım 27, 2016 tarihinde http://www.yargicilar.com/mecelle_tam.html adresinden alındı
- Mevdudi, E. (2014). *İslam Ekonomisinin Temel İlkeleri*. İstanbul: Çıra.
- Odabaşı, M. (2016). *Kuveyt Türk Faizsiz Bankacılık İlkeleri Eğitim Notları*. Kasım 05, 2016 tarihinde İslam Ekonomisi: <http://islamekonomisi.org/emek-sermaye-ortakligi-mudarebe/> adresinden alındı
- Tabakoğlu, A. (2003). *İslam ve Ekonomik Hayat*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı.
- TDV Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (2007). *Rehin* (Cilt 34). (H. Ulaş, & H. Hacak, Dü) İstanbul, Türkiye: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Yayını.
- Tekir, S. (1987). *Faizsiz Yeni Bir Banka Modeli Faizsiz Kredileşme Sistemi*. İstanbul: (İSAV) İslami Araştırmalar Vakfı.
- Türk, İ. (1969). *Maliye Politikası*. Ankara.
- Uzun, M. (2016Uzun, M. Mustafa 2014). *Adil Düzen*. İstanbul: Ravza.
- Yazır, H. (Tarihsiz). *Müddessir Suresi*. . Ekim 26, 2016 tarihinde Hak Dini Kur'an Dili, Kur'an-ı Kerim Tefsiri: <http://www.kuranikerim.com/telmalili/muddessir.htm> adresinden alındı
- Yazman, İ. (Tarihsiz). *Mecelle Hukukunda Selem Akdi*. Kasım 24, 2016 tarihinde <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/338/3472.pdf> adresinden alındı
- Yeniçeri, C. (2013). *İslam'ın Dayanışma-Paylaşma Medeniyet*. İstanbul: İFAV.